

Αντιμετωπίζοντας το χρέος:

Οικονομική ανάλυση προσωπικών εσόδων-εξόδων

Είστε στο τέταρτο έτος των σπουδών σας. Μετά από τις περικοπές που αποφασίστηκαν πρόσφατα από την κυβέρνηση για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα του δημόσιου χρέους, τα χρήματα που παίρνετε από την οικογένειά σας μειώθηκαν ανάλογα. Η κατάσταση δυσκολεύει και πρέπει να πάρετε αποφάσεις για το πώς θα κινηθείτε στη συνέχεια. Οι αποφάσεις αυτές περιλαμβάνουν τον αναπρογραμματισμό των εξόδων σας, τρόπους εξοικονόμησης χρημάτων αλλά και αναζήτηση πηγών εσόδων. Ειδικότερα, το πλάνο στο οποίο θα καταλήξετε θα αποτελείται από ένα συνδυασμό μερικών ή όλων από τα παρακάτω:

- Μετακόμιση σε σπίτι με χαμηλότερο ενοίκιο ή αναζήτηση συγκάτοικου
- Πώληση “πάγιου εξοπλισμού” όπως παλιός υπολογιστής, παλιά έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές κλπ
- Περικοπές εξόδων για αναψυχή-διασκέδαση ή εύρεση νέων τρόπων-δραστηριοτήτων αναψυχής με λιγότερο κόστος
- Δυνατότητες περικοπών: κατάργηση άσκοπης χρήσης μεταφορικού μέσου (αν έχετε) για μικρές αποστάσεις, αλλαγή “πακέτου” σύνδεσης κινητής τηλεφωνίας κλπ
- Αναζήτηση εργασίας: εδώ πρέπει να σκεφτείτε ότι ο χρόνος που θα αναγκαστείτε να διαθέσετε θα οδηγήσει πολύ πιθανά σε επιμήκυνση του χρόνου σπουδών. Επίσης, ανάλογα με το είδος και τον τόπο και χρόνο εργασίας, μπορεί να προκύψουν κάποια άλλα έξοδα όπως μετακίνησης και διατροφής (αφού δε θα ευκαιρείτε να πηγαίνετε στη λέσχη).
- Σε μια πιο ακραία εκδοχή της παραπάνω λύσης, μπορεί να διακόψετε τις σπουδές σας για κάποιο διάστημα κατά το οποίο θα εργαστείτε κάπου.
- Επιτάχυνση της απόκτησης πτυχίου με εντατικότερη παρακολούθηση και μελέτη: αυτό μπορεί να αποκλείει την αναζήτηση εργασίας ως μέρος της λύσης στο οικονομικό σας πρόβλημα.

Το πλάνο σας μπορεί επίσης να περιέχει και άλλες λύσεις που μπορεί να σκεφτείτε εσείς.

Ορισμένες από τις επιμέρους αποφάσεις σας μπορούν να συνδυαστούν ενώ άλλες αλληλοαποκλείονται οδηγώντας αναγκαστικά σε εναλλακτικά σχέδια. Εδώ, ας θεωρήσουμε ότι η εύρεση εργασίας (στις διάφορες εκδοχές αυτής της λύσης) έρχεται σε σύγκρουση με τη μείωση του χρόνου σπουδών, επομένως θα διατυπωθούν τρία εναλλακτικά σχέδια:

- **Σχέδιο Α:** Προσπάθεια για επιτάχυνση απόκτησης πτυχίου
- **Σχέδιο Β:** Σπουδές και εργασία τύπου μερικής απασχόλησης παράλληλα, με αποτέλεσμα επιμήκυνση των σπουδών κατά ένα έτος λόγω του χρόνου που θα αφιερωθεί στη δουλειά.
- **Σχέδιο Γ:** Διακοπή σπουδών για ένα χρόνο κατά τον οποίο εργάζεστε (υποθέτουμε ότι ισχύει η αναβολή στράτευσης). Λόγω της απουσίας σας θεωρήστε ότι θα χρειαστεί ένα διάστημα προσαρμογής μετά από την επιστροφή σας στον ακαδημαϊκό χώρο οπότε η συνολική επιμήκυνση του χρόνου σπουδών σας θα είναι ενάμιση έτος.

Οι ευκαιρίες που θα έχετε στην αγορά εργασίας, θεωρούμε ότι θα είναι ίδιες ανεξάρτητα από το σχέδιο που θα εφαρμοστεί τελικά. Υποθέστε ότι μετά από την αποφοίτησή σας και την απόλυση από το στρατό, για τους άρρενες, θα βρείτε δουλειά σε ένα τετράμηνο για την οποία θα πληρώνεστε με βάση τις συλλογικές συμβάσεις των μηχανικών της βιομηχανίας ή των τεχνικών, μελετητικών και εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Καταστρώστε ένα πίνακα με τα έξοδά σας κατά ημέρα, κατά μήνα και ετήσια. Μελετήστε την κίνηση του τραπεζικού σας λογαριασμού, παλιές αποδείξεις, τους λογαριασμούς σας για ρεύμα,

νερό, τηλέφωνο, κοινόχρηστα και ο,τι άλλα καταγεγραμμένα στοιχεία έχετε για να πάρετε μια πρώτη εικόνα και προσθέστε όσα ακόμη μπορείτε να θυμηθείτε. Εξετάστε ποια από αυτά μπορείτε να περικόψετε και πώς. Αρχίστε να διαμορφώνετε τα κοινά στοιχεία των εναλλακτικών σχεδίων σας καταγράφοντας τις συγκεκριμένες περικοπές ή αλλαγές στις οποίες θα προβείτε και τα ποσά που θα εξοικονομείτε κάθε μήνα και συνολικά, σε ένα χρόνο.

Καταγράψτε δουλειές που μπορείτε να κάνετε για τα σχέδια Β και Γ και επιλέξτε μία ή δύο από αυτές που θεωρείτε πιο πιθανό να βρείτε εύκολα. Βρείτε από πραγματικά στοιχεία (π.χ. ρωτώντας φίλους σας) ή ορίστε κατ' εκτίμηση τα έσοδα που θα έχετε από αυτές τις δουλειές καθώς και τα νέα έξοδα που μπορεί να προκύψουν (βλ. παραπάνω).

Με όλα τα στοιχεία που συλλέξατε ως εδώ, υπολογίστε τις συνολικές χρηματοροές για κάθε μήνα και συνολικά ανά έτος. Χρησιμοποιείστε το κριτήριο της Καθαρής Παρούσας Αξίας για να συγκρίνετε τα εναλλακτικά σχέδια Α, Β, Γ άνισης χρονικής διάρκειας. Ως χρονικές περιόδους θεωρήστε **τρίμηνα** και αρχικά το επιτόκιο για τον υπολογισμό των χρονικών αξιών έστω ίσο με 1%.

Πραγματοποιείστε ανάλυση ευαισθησίας για κάθε σχέδιο. Συγκεκριμένα:

- Δοκιμάστε επιτόκια 1.5% και 2%.
- Προσθέστε χρηματοροές για να αναπαραστήσετε έκτακτα, απρόβλεπτα έξοδα, π.χ. 200 ευρώ ανά τετράμηνο.
- Θεωρήστε απρόβλεπτες δυσκολίες που μπορεί να παρατείνουν τη διάρκεια σπουδών σας. Θεωρήστε πιθανή παράταση κατά ένα εξάμηνο.
- Εξετάστε πιθανή μεταβολή στις κυριότερες χρηματοροές. Μπορείτε π.χ. να διατυπώσετε ένα σενάριο κατά το οποίο κάθε εξάμηνο παρατηρείται μια ομοιόμορφη αύξηση σε όλες τις τιμές των αγαθών και υπηρεσιών με αποτέλεσμα να αυξάνονται κατά το ίδιο ποσοστό τόσο οι λογαριασμοί σας (ΔΕΗ, ΟΤΕ), όσο και τα υπόλοιπα καθημερινά και άλλα έξοδά σας, εκτός από το ενοίκιό σας που προφανώς ορίζεται από το συμβόλαιο που έχετε υπογράψει. Τότε, κάντε δύο εκτιμήσεις για το ποσοστό αύξησης, π.χ. 3% και 6% και δείτε την επίπτωση σε κάθε εναλλακτικό σχέδιο.
- Μπορείτε επίσης, να κάνετε πιο ρεαλιστικές εκτιμήσεις χωρίζοντας τα έξοδά σας σε ομάδες (π.χ. λογαριασμοί, καταναλωτικά αγαθά) και ορίζοντας διαφορετικό επίπεδο ανατιμήσεων για κάθε ομάδα.
- Προαιρετικά, εξετάστε σενάρια όπως ετήσιο μεταπτυχιακό ή εκπόνηση διδακτορικού αντί για άμεση αναζήτηση εργασίας μετά από τη λήψη του βασικού πτυχίου (αναζητείστε σχετικές πληροφορίες για να εκτιμήσετε πιθανά έσοδα από συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα ή από υποτροφίες, ιδίως για την περίπτωση του διδακτορικού).

Επανεξετάστε τα εναλλακτικά σχέδια υπό το φως των ανωτέρω μεταβολών. Βρείτε τους κρίσιμους παράγοντες ή μεταβλητές και διατυπώστε εύλογες υποθέσεις για να τις κατατάξετε κατά σειρά πιθανότητας. Μια συστηματική μεθοδολογία για να το κάνετε αυτό προτείνεται στη σελίδα 3-16 των σημειώσεων. Κάνοντας αυτή την ανάλυση, πάρτε την τελική απόφαση για το εναλλακτικό σχέδιο που θα επιλέξετε.

Σημείωση: μπορείτε να τροποποιήσετε οποιαδήποτε από τα παραπάνω δεδομένα του προβλήματος αν έχετε λόγους να αντιπροτείνετε κάποιες τιμές που θεωρείτε πιο ρεαλιστικές.